

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De disciplina in generali. Cap. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

atque, ut ita dicam, quadam cōversationis nouitate, festos dies honorare. In cæteris verò diebus in quibus operari licet, nullus omnino otiosus apparere debet.] De irreuerentia in diuinis officiis & rebus ad ea spectantibus euitanda, infra per reuerentiæ positionem agetur.

De disciplina in generali.

CAP. VII.

Disciplina quid.
Hugo 1. 2.
instr. mon.
ad romanos,
cap. 10.

Gregor.
Cura past.
p. 1. c. 1.
admon. 24.

DICTO de præparatoriis ad disciplinam, & aliquibus eius effectibus incidenter, sequitur ut de ipsa plenius exprimamus, quæ uetustate deposita, animoque contra hostis insidias stabilita, super radicem humilitatis confluit. Primò, in generali quid sit, quæ eius utilitas, qualiter ad eius perueniatur notitiam, & de ipsius custodia deinde in speciali dicamur. Disciplina est (ut ait Hugo) conuersatio bona & honesta, cui parum est mala non agere, sed studet etiam in his quæ bene agit, percuti. Et irreprehensibilis apparere. Item, disciplina est omnium membrorum motus ordinatus, & dispositio decens in omni habitu & actione. Audistis, inquit, disciplina quid sit: nunc attendite quam utilis & necessaria sit. Disciplina est malorum desideriorum carcer, frænum lasciuia, elationis iugum, quæ domat intemperantiam, leuitatem ligat, & inordinatos motus mentis suffocat. Sicut enim de inconstantia mentis nascitur inordinata motio corporis: ita quoque dum corpus per disciplinam stringitur, animus ad constantiam solidatur; & paulatim intrinsecus mens ad quietem componitur, cum per disciplinæ custodiam, mali motus foras fluere non sinuntur.] Sed qui statum mentis perdit, subsequenter foris in inconstantiam motio-

motio-

motionis defluit: atque in exteriori mobilitate
 indicat, quòd nulla interiùs radice subsistat.
 Vnde per Salomonem dicitur, Homo apostata
 vir iuutilis, graditur ore peruerso, annuit ocu-
 lis, terit pede, digito loquitur. Scientiam quæ
 ad institutionem rectè & honestè viuendi per-
 tinet, multis modis hominè colligere & com-
 parare sibi oportet: partim ratione, partim do-
 ctrina, partim exèplo, partim meditatione san-
 ctarum scripturarū, partim assidua inspectione
 operum & morum suorū.] Hoc nouissimum
 maximè fortassis præ cæteris necessarium: vt
 sic scilicet homo in omnibus operibus suis sit
 circumspectus & prouidus, & quotidiana dis-
 cussione cogitationes, locutiones pariter & fa-
 cta sua, apud semetipsum examinet. Sapientes
 quippe semper agendo discunt, & per exerci-
 tium bonorum operum, quotidianis profecti-
 bus in maiorem virtutis agnitionem excrefcūt.
 Per experiètiã namque eorū quæ faciunt,
 ad ea quæ postea agenda fuerint, cautiores
 fiunt.] Et quamuis in nullo loco disciplinam
 suam homo deserere debeat, diligètiùs tamen,
 & magis sollicitè ibi est seruanda, vbi neglecta
 generat scandalum, vel custodita bonæ imita-
 tionis exemplum. Hinc discernendum erit,
 quæ sint illa, quæ in disciplina custodièda nun-
 quam intermitti; & quæ rursus illa sint, quæ
 pro loco & tempore, nunc intermitti, nunc ex-
 exerceri * volunt. Sæpe tamen etiam illa, quæ in
 publico necessaria sunt, priùs in secreto exerci-
 tationis vsum exposcunt: quia si prorsus ea in
 occulto negligimus, vti postmodum eis dum
 opus est, in publico non valemus: & tunc aut
 prorsus à disciplina deficientes, intuentibus
 scandalum facimus, aut ineptè id quod in no-
 bis non est simulare conantes, irrisionem ex-
 citamus.]

Prou. 6, 12

*Hugo vbi
sup. c. 1.*

*Hugo vbi
sup. c. 9.
Recolie-
ctio sedu-
lo seruanda
quotidie.*

*Hugo à S.
Vitor. 1. 2.
instir. mora
ad nomia
cap. 3.*

* al. valent.

De

De disciplina in speciali.

CAP. VIII.

IA M de disciplina in speciali inter fratres & extraneos seruanda videndum. Inter fratres, primò de disciplina circa spiritualia quædam, deinde circa corporalia. Circa spiritualia verò, primò quantum ad amotionem mali, & quantum ad positionem boni. Quo ad amotionem mali, erit primò de disciplina circa confessionem priuatam, deinde circa publicam attendendum. Et cum disciplina per Hugonem (vt dictum est) bona & honesta conuersatio describatur: in dicendis de ea, ad bonitatem simul & honestatem considerationis est oculus dirigendus.

*ubi supra
asp. preced.*

De disciplina circa confessionem priuatam.

CAP. IX.

DE quotidianis offensis, sine quibus hæc vita non ducitur, facienda est confessio: de priuatis priuata, de publicis publica, & nihilominus quandoque priuata. Attendendum est de confessione priuata, quibus, quoties, quando, & vbi fieri debeat; & quæ sit circa eam nouis fratribus disciplina seruanda. Debent superiori, vel, si ipse ordinauerit, instructori suo, & nõ alijs, nisi eius in absentia ei tantum, quem superior vel instructor, de superiorum assensu, eis duxerit assignandum, tribus vicibus in qualibet hebdomada vel pluries, secundum quod necesse habuerint, indicto sibi tẽpore & loco, pro sacramenti reuerentia, cum diligentia confiteri. Nunquam eis placeat vicaria confessoris mutatio, vt nunc vni confiteantur nunc alteri; quin potius, si quando id cogat necessitas, notabilia

*Cui &
quoties sit
confiten-
dum no-
uitio.*

*Confessor
non mu-
tandus.*